



---

**Utvalg:** Utvalg for Helse og omsorg  
**Møtested:** Formannskapssalen  
**Dato:** 09.12.2015  
**Tidspunkt:** 09:30

---

Eventuelt forfall må meldes Servicekontoret snarest på tlf. 75 68 20 00. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

### Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Vedlegg	Arkivsaksnr
PS 1/2015	Driftsendringer i Helse og omsorg		2015/1167
PS 2/2015	Norm for sosialhjelp 2016		2010/136
PS 3/2015	Egenandel for Pleie- Rehabilitering og omsorgstjenester 2016		2015/1167
PS 4/2015	Anmodning om bosetting av flyktninger for 2016 og 2017		2008/1318

Møtet starter med orienteringer;

- Virksomhetsleder for helse Marit Nybakk
- Virksomhetsleder for omsorg Cecilie Vasset
- Virksomhetsleder for NAV Victoria Nikolaisen
- Barnevern – informasjon, økonomi og status

Rognan 04.12.2015

Kjell-Magne Johansen  
Leder UHO



## Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg for Helse og omsorg	5/2015	09.12.2015

Sign.	Eksp. til:
-------	------------

### Driftsendringer i Helse og omsorg

Vi slår sammen sak om ROP – bolig og nedleggelse av bolig.

Utfra de politiske vedtakene og store krav om nedbemanning i det skisserte utfordringsbildet så ser vi at løsningene ikke er enkle. Vårt overordnede fokus i denne prosessen er:

- Økonomi
- Kompetanse
- Lovkrav
- Hms
- Personal
- Faglige Perspektiver

Vi har hatt arbeidsgrupper som har bidratt med faglige refleksjoner og nytenkning. Vi har sett på mange innfallsvinkler til mulige endringer. Både ansatte, tillitsvalgte og ledere har deltatt aktivt i dette arbeidet.

Vi er i en stor omstillingsfase der vi har kuttet ned mye på ledelse og administrative ressurser. I dette bildet ser vi også at det på enkelte arbeidsplasser mangler personell med relevant høyskoleutdanning og nødvendig fagkompetanse. Det er økonomi som dessverre må være styrende i alt vi gjør, og våre tidligere rapporter underbygger kompleksiteten i dette utfordringsbildet.

#### Utfordringsbilde:

- o Nedskalering totalt med 25 årsverk
- o Nedskalering ROP - 2 000 000,-
- o Avvikling Omsorgsbolig
- o Reduksjon Knaggen 350 000,-
- o Ivaretagelse og oppfølging av ansatte i Helse og Omsorg
- o Kompetanse, tjenestekvalitet og faglig forsvarlighet
- o HMS
- o Innmeldte krav i henhold til endringer i arbeidsmiljøloven resulterer i bemanningsøkning
- o Bortfall refusjonskrav vertskommuneordningen – potensielle milliontap
- o Presserende arbeidsoppgaver knyttet til utredninger og politiske vedtak

Vi har også sett på lovpålagte oppgaver og ikke lovpålagte oppgaver.

Som arbeidsgiver har kommunen et betydelig HMS ansvar som må ivaretas. De ansatte skal føle seg trygge og ivaretatt på jobb. Helse og omsorg har iverksatt ulike tiltak, og har innledet samarbeid med Hemis og Arbeidslivssentret. Mange ansatte uttrykker at de er slitne og opplever frustrasjon i sin arbeidshverdag. Ansatte preges av å jobbe med utagering og vold over tid. Opplevd usikkerhet og fokus på nedbemanning og økonomi påvirker selvfølgelig arbeidsdagen og arbeidsmiljøet i tillegg. Vi skal lytte til de ansatte og samarbeid med tillitsvalgte og vernetjeneste.

I forhold til faglighet til det beste for brukerne så har det selvfølgelig vært et stort fokus. Slik situasjonen er i dag er det kun på ROP- boligen det er ledige plasser. Ellers er det fullt i alle våre senger. Vi kan ikke faglig forsvare å plassere flere brukere sammen i boliger og vi ser ikke at vi kan foreslå å legge ned omsorgsboliger for behovet for det tilbudet kommer drastisk å øke i fremover. I demografisk perspektiv viser fremskrevet befolkningsutvikling for Saltdal kommune (alternativ – middels nasjonal vekst MMMM) at det vil bli en økning i aldersgruppen 67 – 79 år på 20, 5 prosent frem mot 2030. Den aldersgruppen med størst prosentvis økning er for eldre mellom 80 – 89 år. I denne aldersgruppen vil det foreligge en beregnet økning på 98,3 prosent. Det er kanskje spesielt for denne aldersgruppen at økt behov for omsorgsboliger og sykehjemsplasser vil oppstå. I tillegg vokser gruppen med personer 90+ i befolkningen med 10, en prosentvis økning på 21,7 frem mot 2030.<sup>1</sup>

Vi jobber også utfra å ha hele vårt tilbud i omsorgstrappen i fokus, der for eksempel trygghetsalarmer eller samtaler er det laveste tilbudet og en institusjonsplass er det øverste. I tillegg ser vi at behovene er mer sammensatt og komplekse hos våre brukere. Vi jobber med tildeling og tjenestekriterier, der våre brukere skal få rett hjelp på rett sted av kompetent personale, etter brukers definerte behov.

### **Informasjon og kommunikasjon**

Vi har i denne prosessen hatt møter med det personalet som berøres av tiltakene. Vi har hatt møter med og kontinuerlig oppdatering til ledere, hovedtillitsvalgte og de plasstillitsvalgte. Hovedverneombud har blitt orientert per telefon under prosessen.

Det er utarbeidet eget notat som viser møtepunktene med tillitsvalgte, vernetjeneste, personal og ledere (samt dialogmøter) for 2014 og 2015.

Vi har sendt ut 3 informasjonsskriv og vi gir nå ut informasjon på egen Facebookside for ansatte i Helse og omsorg. Vil også i saken berømme ansatte, ledere og tillitsvalgte for et godt utført arbeid. Spesiell takk til de lederne innen omsorg som har lett med lys og lykter etter løsninger, som gjennom frustrasjon, nysgjerrighet og pågangsmot har gjort en meget bra jobb i denne utfordrende perioden.

---

<sup>1</sup> Tall fra SSB 2014

## FORSLAG TIL LØSNINGSALTERNATIVER

Vi vil under legge frem ulike alternativer med ulike løsninger der vi vil det skal gjøres beslutninger. Vi har utfra de samlede forutsetningene ovenfor gjort vårt beste med å utrede mulige løsninger og i dette samtidig være lojal mot de politiske vedtak som foreligger. Dette er en kontinuerlig prosess der ulike løsninger blir nøye vurdert frem og tilbake.

### Alternativ A

#### *Flytting av ROP boligen til Hesteskoen 11*

ROP boligen er en heldøgns kommunal institusjon for personer med dobbeltdiagnoser innen rus og psykisk helse. Boligen (heretter kalt ROP) er bemannet med 9,3 årsverk. ROP har hatt 4 plasser disponibel siden den ble flyttet inn i Fløyveien 18. Frem til oktober- 15 har ROP hatt 3 beboere. Det har vært arbeidet aktivt med å dekke opp den ledige kapasiteten ROP, uten at vi har lyktes med dette. Institusjonsplass i ROP er et frivillig tilbud.

Erfaringer med denne institusjonen så langt er at den har hatt en positiv effekt for flere av beboere. Det har i alt blitt færre innleggelses i spesialisthelsetjenesten og bruk av rusmidler har blitt betydelig redusert.

En av de største utfordringene ved ROP, er at det er en veldig lav andel personell med 3 årig helsefagligutdanning (kun 1 årsverk) og en stor prosent ufaglært arbeidskraft. Vi greide dessverre ikke å tilsette et tilstrekkelig antall ansatte med relevant høyskoleutdanning da ROP ble etablert i 2014. ROP har utfordringer i forhold til systematisk habiliteringsarbeid og bruk av tiltaksplaner. I årsbudsjettet for 2015 ble det av kommunestyret vedtatt en nedskalering ved boligen på om lag 2mill, dette har vært et budsjettkrav som har vært svært vanskelig å imøtekomme ut fra dagens driftsmåte. En nedsatt arbeidsgruppe har arbeidet med å finne løsninger på hvordan dette målet kan nås, men uten at det har fremkommet noen fullgode løsninger på dette.

Saltdal kommune kjøpte i oktober 2015 midlertidig institusjonsplass for en av beboerne ved ROP. Kommunen var nødt til å ta grep om den aktuelle situasjonen og handle raskt ut fra nøye faglige vurderinger. En arbeidsgruppe skal jobbe med å kartlegge videre botilbud for vedkommende.

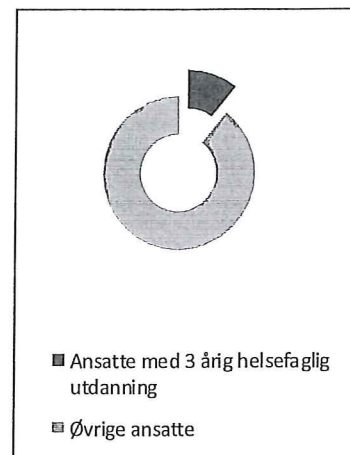
Med to beboere igjen ved ROP ble det drøftet og vurdert mulige tiltak i tråd med vedtatte reduksjonskrav på drift.

#### *Et alternativ er å flytte beboere ved ROP til Hesteskoen 11 (heretter H 11)*

H 11 er administrert sammen med Hesteskoen 27 (H 27) der personalet jobber på tvers av boligene. Personalet ved Hesteskoen har erfaringer og kompetanse innen psykiatri. H 11 har faste etablerte samarbeidsforum med spesialisthelsetjenesten og jobber systematisk med kompetanseheving for de ansatte. Boligen har personal med videreutdanning innenfor psykisk helse og rehabilitering. Det vil ligge til rette for et nært og godt samarbeid med Miljøtjenesten.

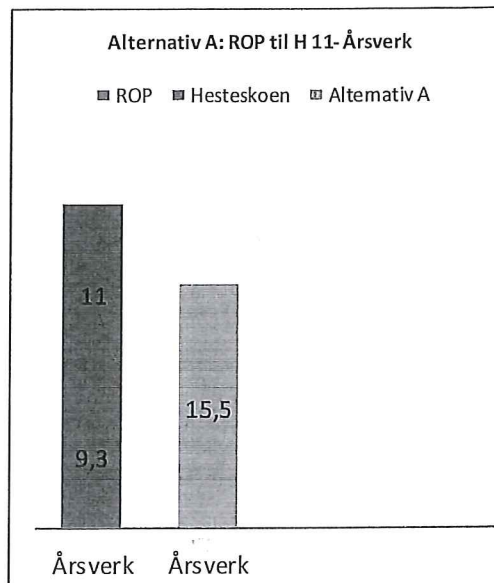
For å realisere alternativ løsning A er vi avhengig av å gjøre noen interne flyttinger fra H 11. Bomiljøet har beboere som i dag har behov for bistand på et høyere bistandsnivå, noe som vil aktualisere en omstilling i tjenestetilbudet.

Skisserte løsning vil kreve noe bygningsmessige utbedringer i forhold til nattevaktfunksjon. Felles nattevakt for H11 og H27 er stasjonert i H27.



Fylkesmannen vil bistå Saltdal kommune med å se på hvilke endringer som skal til for å kunne fortsette drift som institusjon ved en eventuell flytting av ROP til H 11.

Begge personalgruppene (ROP og H11) har vært informert vedrørende omstillingsalternativ A. Personalet i H 11 og 27 er svært positivt innstilt til denne endringen. Personalgruppen har over tid sett for seg en endring i 11, med en større faglig og brukerrettet dreining mot psykiske lidelser. Personalet i ROP er også informert om omstillingsalternativ A. Personalgruppen i ROP har forståelse for at det må iverksettes tiltak, ettersom det nå bare er to beboere igjen i boligen. Personalet har over tid hatt meget utfordrende arbeidsforhold med utagerende adferd, trusler og vold. Disse forholdene er det nå arbeidet med og iverksatt tiltak på.

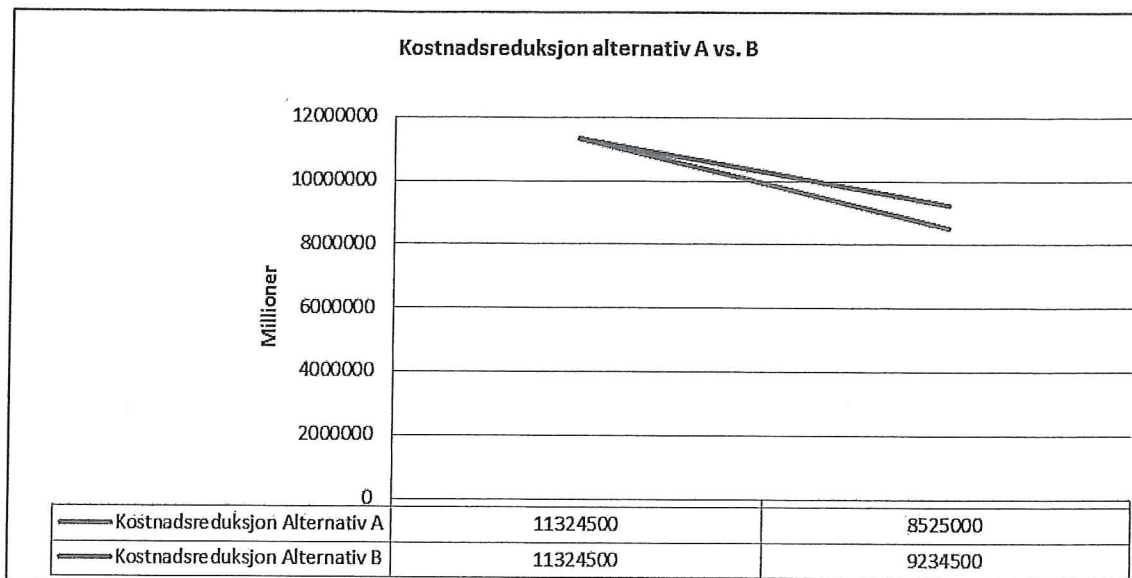


Slik situasjon er per i dag så vurderer vi det ikke som en risiko at de 2 gjenværende brukerne i ROP flytter ned til Rognan. Utviklingen for brukerne i dag viser en meget positiv endring i forhold til rusmestring og stabilitet.

Interne flyttinger som skisseres i H 11 vil frigjøre personalressurser ved bomiljøet. Dette vil resultere i at behovet for å styrke bemanningen ved hesteskoen ikke blir stort.

<b>Alternativ 1: ROP til Hesteskoen 11</b>	<b>Årsverk</b>	<b>Kostnad</b>
<i>ROP</i>	<i>9,30 årsverk</i>	<i>5 115, 000 kr</i>
<i>Hesteskoen</i>	<i>11,29 årsverk</i>	<i>6 209 500 kr</i>
<i>Sum</i>	<i>20,59 årsverk</i>	<i>11 324 500 kr</i>
Beregning av sammenslåing i alternativ 1	15,50 årsverk	8 525 000 kr
<b>Beregnet gevinst ved alternativ 1</b>	<b>5,09 årsverk</b>	<b>2 799 500 kr</b>

- Ved å flytte ROP til Hesteskoen kan vi spare opp til 5 årsverk.
- Drift blir videre tilnærmet lik
- Vi kan spare penger ca 32.000 kr på å si opp vaktsselskap som fører sporadisk tilsyn pga at nattevakt ikke er stasjonert på 11.
- Det blir økte engangs kostnader i forhold til bygningsutbedringer.
- Negativt er at 2 brukere må flytte fra flotte omgivelser og tilpasset bolig.



## Alternativ B

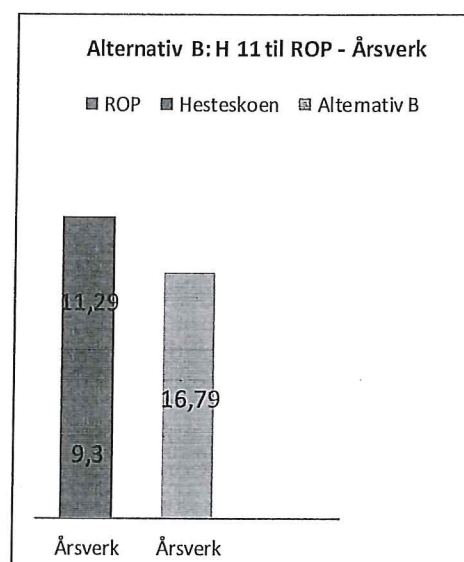
Neste alternativ er å flytte brukere i H 11 til ROP. Evaluering av tjenestene til beboerne i Hesteskoen bomiljø viser at det er flere beboere som har behov for tjenester på et høyere tjenestenivå enn det de har pr i dag. Dette har medført at det planlegges flyttinger internt i omsorg for disse beboerne. Tilleggs utfordring her er at vi ikke har ledig kapasitet.

Etter at forslaget om å flytte beboerne i ROP ned til H 11, har det også fremkommet forslag om å flytte en beboer opp til ROP fra H 11.

Det vil være 2 brukere tilbake i H 11 etter at planlagte endringer knyttet til tjenestebehov er gjennomført.

Kun en av brukerne vurderes å være innenfor målgruppen til ROP. Dette gir igjen ledig kapasitet ved ROP (1 plass), samtidig som at det er en bruker gjenværende på H 11. Dermed er det ikke sikkert at denne løsningen som foreslås er en fullgod løsning.

Tilbudet om å flytte inn i ROP boligen er frivillig, vi har ikke hjemmel i lov om tvangsflytte noen inn i boligen, selv om vi ser at enkelte vil kunne nyttiggjøre seg et slikt tilbud.



De ansatte ved ROP gjør en god jobb og er svært interessert i å levere en god tjeneste. Like fullt vil både beboere og personal ved boligen tjene på en forsterket kompetanseutvikling. I en videreført drift av ROP og flytting fra H 11, vil det være nødvendig å drøfte omplasseringer og endringer i personsammensetningen. Målgruppen ROP setter et krevende utfordringsbilde som forutsetter et godt og robust kompetansegrunnlag i personalgruppen. Det jobbes også for at det etableres gode samarbeidsarenaer med spesialisthelsetjenesten, noe som er mangelfullt per i dag. Vi vil lettere kunne opprettholde institusjonsdriften ved å beholde ROP i Fløyveien 18. Boligen har felles base hvor personal og nattevakt oppholder seg. Boligen i Fløyveien 18 er i så måte et bedre utgangspunkt for institusjonsdrift enn H 11. Institusjonsdrift åpner også for muligheter og forpliktelser som ikke lar seg gjennomføre hvis brukere leier egen leilighet hvor Saltdal kommune er inne og gir bistand.

Ved å flytte Hesteskoen opp til ROP kan vi spare opp til 3,8 årsverk.

- Drift blir tilnærmet lik.
- En risiko er fortsatt at vi ikke får fullt opp den 3 plassen ved ROP.
- En forutsetning for besparelsen av årsverkene her er at det er 3 beboere som må ha en intern flytting, der 1 bruker skal til ROP og 2 andre på annet omsorgsnivå. Der det per tiden er fullt i alle senger.

<b>Alternativ 2: Hestskoen 11 til ROP</b>	<b>Årsverk</b>	<b>Kostnad</b>
Hestskoen	11,29 årsverk	6 209 500 kr
ROP	9,30 årsverk	5 115 000 kr
Sum	20,59 årsverk	11 324 500 kr
Beregning av sammenslåing i alternativ 1	16,79 årsverk	9 234 500 kr
<b>Beregnet gevinst ved alternativ 1</b>	<b>3,8 årsverk</b>	<b>2 090 000 kr</b>

### **Alternativ B.1**

Alternativ disponering av H11

Hvis H 11 tømmes som skissert i alternativ B vil det utgjøre en reduksjon på ca. 80 vedtakstimer, da tenker vi at noen flytter opp i H 27 og to brukere til alternativt bosted. Dette utgjør en fristilling av 2,2 årsverk.

Avdelingslederne ved Saltnes og Hestskoen bomiljø har drøftet om H11 kunne vært tilrettelagt for unge brukere med diagnoser som Asberger, lett autisme osv. Vi ser at dette er en brukergruppe i sterk vekst, og at det er et voksende behov for tilrettelagte boliger.

Brukergruppens behov:

- Tettere personaloppfølging
- Nærhet til sentrum (lite mobil)
- Samtykke for eventuell flytting
- Kompetanseheving i personalet og samling av ressurser («spisset» kompetanse)
- Oppfølging av PIT og habiliteringsteam
- Ansvarsgruppe og IP

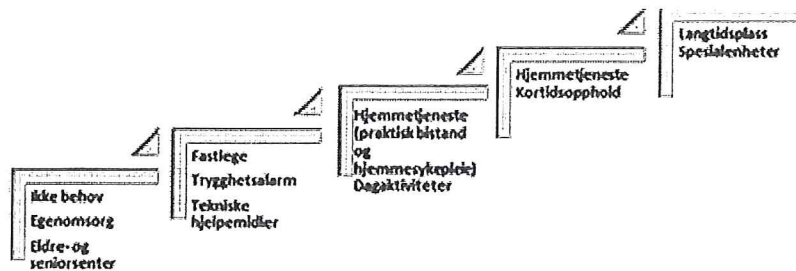
\*Ut fra kartlegging og anbefaling fra PIT vil det være behov for å gi et utvidet tilbud til flere enn de brukere som fysiske er tenkt boende i H 11. I vedtakstimer kan det påregnes ca. 30 pr. uke

### **Alternativ C**

Effektivisering Heimly/Omsorg gjennom å flytte beboere fra omsorgsbolig til sykehjem

Intensjonen med omsorgsboliger er at det skal bo eldre beboerne med mindre bistandsbehov.

Hvor det ikke skal være faste ansatte/bemanningsstasjonert i boligen. Hjemmesykepleien skal gi nødvendig helsehjelp ved behov. Boligene er tilrettelagt for funksjonshemmede og beboerne har egne leiligheter, men også fellesareal hvor beboerne kan være sosial og oppleve trygghet. I dag er det ikke slik. Flere av beboere ved omsorgsboligene har så stort behov for helsehjelp og bistand at hjemmesykepleien har fast personal til stede både dag (3 personal) og ettermiddag (1-2 personal). Med utgangspunkt i omdisponering av beboere til et annet omsorgsnivå (sykehjem) kan man få besparelse på økonomi; på 1 årsverk fra hjemmetjenesten – 550.000 kr. Dette forutsetter da ledig kapasitet ved sykehjemmet. Et slikt grep vil kunne bidra til bedre sirkulasjon på *omsorgstrappa*, der andre eldre med gradvis større bistandsbehov kan flytte inn i omsorgsbolig.



HMS perspektiv:

- Mer belastning og økt slitasje på personalet på Heimly, hjemmesykepleien og sykehjemmet.
- Fare for økt sykefravær (ut fra tidligere erfaringer).
- Personal: Flere oppgaver, mer belastning både fysisk og psykisk.

Brukerperspektiv:

- Rett hjelp etter avmålte bistandsbehov
- Kan få mindre hjelp ved bruk av eventuelle dobbeltrom på sykehjemmet.
- Kan oppstå uro ved flytting til nye boliger, både hos beboere og pårørende.
- Beboerne må samtykke til flytting!

#### Alternativ D

**Dobbeltrom på sykehjem** (som en konsekvens av å effektivisere Heimly/omsorgsbolig)

Sykehjemmet består av 5 avdelinger, hvorav tre grupper (E, F, G) av disse er skjermede enheter tilpasset personer med demens.

Alle som får langtidsplass ved sykehjemmet får informasjon om at dobbeltrom kan påregnes i kortere perioder, dette for å ha en slik mulighet i de tilfeller det er eneste mulighet for å kunne gi forsvarlig helsehjelp.

Hverken sykehjemmet eller andre omsorgsboliger er noe særlig egnet i sin utforming for tilrettelegging av dobbeltrom. På sykehjemmet kan 2 «huker» brukes til dette formålet, samt dobbeltbelegg på eksisterende pasientrom, eventuelt annet tilgjengelig rom.

Nevnte «huker» har vært i bruk i helt ekstraordinære tilfeller hvor det har vært nødvendig for å yte helsehjelp.

Erfaring viser at å legge personer med demens på dobbeltrom ikke er noen god løsning over tid. Adferdsutfordringer, behov for forutsigbarhet, rammer og i tilfeller behov for skjerming gjør ofte at unødig stimuli vil kunne bidra til utrygghet og økt uro ved avdelingen.

To av avdelingene er såkalte somatiske avdelinger. Avdeling B er fra 1975, og bærer preg av behov for oppgradering. Rommene er mindre enn de nye rommene og ikke egnet for å ha to senger i. Avdeling C har større rom hvor det i teorien arealmessig kan ligge to pasienter. Dette vil gi et begrenset privatliv. Rommet må fysisk avdeles med skjerm Brett. Rommene er konstruksjonsmessig ensengsrom, dermed vil seng nr. to på rommet ikke ha muligheter for å tilkalle hjelp via sykealarmsystemet.

En systematisk langsiktig plan for bruk av dobbeltrom i økonomisk øyemed vil være et brudd på *Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene for tjenesteyting*.

Sykehjemmet er det øverste trappetrinnet i omsorgstrappen. Dette er de sykeste pasientene som krever mye, og mange har ikke mulighet for og selv si i fra om hva de ønsker.

Videre konsekvenser:

- Pasienter på sykehus som meldes utskrivningsklar må vente lengre på sykehuset for en ledig kommunal seng, dette fører til døgnmulkt.



- Et godt tilrettelagt tilbud for alvorlig syke og døende pasienter faller bort hvis gjesterom må omdefineres til dobbeltrom
- Ved økning av pasientgrunnlaget vil det være behov for økning i bemanning (spesielt på natt)  
Ved bruk av dobbeltrom eller korridorer kan det redusere brannsikkerheten.
- Pasienter i dobbeltrom betaler mindre: - 28 700 kr i vederlag per person per dobbeltrom.

Dette vil ikke gi noen besparing i seg selv men kan brukes i kortere perioder for å oppnå «sirkulasjon i våre tilbud» (ledige senger). Besparelsen blir å ligge på hjemmetjenesten som beskrevet over i alternativ C.

### **Alternativ E**

Avvikling av 1 omsorgsbolig/bomiljø

I hele høst har en arbeidsgruppe jobbet med dette innsparingskravet. I arbeidsgruppa har det vært representanter fra omsorg - avdelingsledere, ansatte og plasstillitsvalgt. Arbeidsgruppa har hatt flere møter der drøfting og vurdering av alternative løsninger har stått på dagsorden. Det har ikke latt seg gjøre å lande et endelig forslag om avvikling. Alle senger er opptatt – en naturlig omrokking av tilbudene/sengene er vanskelig å forme ut. Alternativ med å legge flere brukere på dobbeltrom i en bolig på Vensmoen er også vurdert.

I 2014 var det flere dødsfall på området enn forventet, noe som muliggjorde at en bolig kunne legges ned og det ble gjennomført flere flyttinger og endringer i sammensetning ved boligene.. Dette er en brukergruppe som har flere og sammensatte behov, fler tilleggs diagnoser og atferdsendringer. Det er en stor faglig utfordring å plassere flere utviklingshemmede i samme bolig. Brukerne her har ofte svært sammensatte behov, men også flere tilleggsdiagnoser og atferdsutfordringer som det må tas hensyn til. Selv små endringer kan få store konsekvenser – noe som problematisere dobbeltrom til denne brukergruppen ytterligere.

Konklusjonen er at vi ikke har identifisert en bolig som vi kan legge ned, og det er helt klart for store utfordringer å lage dobbeltrom og slå sammen boliger på Vensmoen. Vi ser videre at den personalmessige ressursen ikke kan bespares pga. økte negative konsekvenser hos/for brukerne. Dette må påpekes at det her er stadig endringer. Beboerne eldes og det forventes et naturlig frafall i denne brukergruppen fremover. Ut fra en demografisk vurdering vil det være realistisk å avvikle enda en bolig, men det må ses over i et litt større tidsperspektiv. Stadige uforutsette endringer i omsorg vil medføre en kontinuerlig tilpasning av tjenestene og botilbudene vi har. Det blir en naturlig nedtrapping Flere av de eldre utviklingshemmede lever i dag lengre enn det vi tidligere erfarte i bomiljøene.

### **Alternativ F**

Et alternativ er avvikling/reduisering av dagtilbudet Knaggen / samarbeid med VAP

Knaggen:

- o 12,53 årsverk fordelt på 14 ansatte.
- o 57 brukere i alderen 30-71.
- o 6 brukere som er 5 hele dager i uken resterende har fra 0,5-4.0 dager. En halv dag beregnes med 3 timer. 6 brukere har 30 timer dagtilbud i uken, resterende 51 brukere har mellom 3 timer til 24 timer i uken.
- o Det er en overvekt av brukere som er over 50 år.

Knaggen er et arbeids og aktivitetssenter hvor vi tilrettelegger for personer med spesielle behov. Knaggen består av 4 avdelinger;

- Kantine
- Tekstilavdeling,
- Tre avdeling
- Vedbua.

Knaggen er en møteplass hvor brukerne får mulighet til sosial omgang med andre. De får hjelp av de ansatte til å gjøre ulike arbeidsaktiviteter hvor sluttproduktet blir solgt. Dette har blitt en naturlig følge at de ansatte må mer og mer stå for produksjon ettersom brukerne blir eldre og dårligere.

En konsekvens ved nedleggelse av Knaggen er at noe av de ulike aktivitetene må foregå i de ulike bomiljøene og vi må finne en annen møteplass for å opprettholde den sosiale kontakten. Dagtilbud for hjemmeboende demente har tilholdssted på Knaggen. Det tilbudet driftes av helsefremmende team og ikke av Knaggen. Prosjektstillingene som skal knyttes miljøtjenesten, ROP – bolig og Knaggen er nå utlyst og er med og bidrar til et mer helhetlig og sømløst samarbeid. Prosjektstillingene skal brukes til å stimulere til aktivitet for brukere innen miljøtjenesten og ROP bolig. Det er nedsatt en arbeidsgruppe som jobber med å utrede et eventuelt samarbeid med Vev-Al – plast, der representanter fra VAP, Ribo og kommunen er representert. Det er planlagt et nytt møte i slutten av november. Arbeidsgruppa ser at noen av oppgavene som Knaggen har eventuelt kan overtas av VAP.

Den nøyaktige besparelsen i kroner og øre er det vanskelig å si noe om. Noen midler må settes av til aktiviteter og sosiale sammenkomster for brukergruppen i bomiljøene. Budsjettet for 2014 viser et budsjett på kr. 5 798,000,- når inntekter er trukket fra. For å oppnå denne besparelsen forutsettes det at personalet blir omplassert og ses i en helhetlig sammenheng for hele endringsprosessen (nedbemanningen) i helse og omsorg.

Vi kan selge vedhallen som vil gi en engangsinntekt. Utleie av bygningene på Knaggen er ikke aktuell sett ut fra vedlikeholdet som må gjøres jfr. arbeidsnotat fra LIA ang. Knaggen.

Besparelsen er ca 3 445, 750 kr ved å redusere halvparten av bemanningen. Da gjenstår det ca. 6,25 årsverk som fortsatt skal sørge for et godt nok dagtilbud.

Dette er et ikke lovpålagt tilbud.

### **Alternativ G**

Effektivisering av hjemmetjenesten og miljøtjenesten.

(Vedtakter/tjenestekriterier/ressursstyring)

Et siste alternativ er å redusere i årsverk etter gjennomgang av tjenestekriterier for hjemmetjenesten og miljøtjenesten, der det tildeles tjenester etter faglige vurdering av brukernes behov. Konsekvens ved denne type innstramming er at våre tjenestekriterier da blir mer rigide og strenge.

Det skal være fokus på hverdagshabilitering og forebygging i tillegg til omsorgstrappen.

Hjemmetjenesten har allerede redusert med 5 årsverk i 2015 og har i dag et stort arbeidspress.

Tjenesten kan nok organiseres ytterligere ned med tanke på ny turnus, der innleie skal minimeres. Miljøtjenesten er også i gang med gjennomgang - vi ser her et stort potensiale for reduksjoner på enkeltvedtak. Pr i dag har vi 60,15 vedtakstimer i miljøtjenesten, ved ferdig gjennomgang regner vi med ca.62

Saltdal har lenge vært omsorgskommunen som mange har sett mot. Tildelinger har vært faglig gode og tjenestene «rause» men ineffektive. Det ligger et betydelig potensial i å se på arbeidsprosesser og redusere tida som ikke gir verdi for bruker eller organisasjonen slik at det sikres god kvalitet på tjenestene også i fremtida.

Konsekvenser:

- Mulig større arbeidspress for personale. (\* men ikke nødvendigvis hvis måten man jobber på endres – jobbe smartere ikke fortere)
- Bedre organisert arbeidsdag.
- Mindre behov for å leie inn vikarer er også et bedre tilbud for både de ansatte og ikke minst for brukerne.
- Det kan nok oppleves for brukerne som et redusert tilbud i tjenestene og mindre tid fra personalet.

- Hjemmetjenesten reduksjon på ytterligere 1 årsverk (550.000 kr) og miljøtjenesten med 1 årsverk (550.000kr).

Eventuell omfordeling av ressursene internt i helse og omsorg må ses på i en helhetlig sammenheng med nedbemanning og omorganiseringen.

### **Rådmannens innstilling**

Ovenfor har vi sett på 7 ulike alternativer til løsninger for å imøtekomme de utfordringer vi har i dag. Erfaringsmessig ser vi at å «bruke ostehøvelen» ikke hjelper. Vi ønsker oss en diskusjon fra/med dere på hva vi skal fortsette med og hva vi skal avslutte. Hvordan vi sammen kan gi et best mulig tilbud til innbyggerne i Saltdal kommune.

Behandling utvalg for helse og omsorg 02.12.15:

Framlagte notat ble drøftet.



## Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg for Helse og omsorg	6/2015	09.12.2015

Sign.	Eksp. til:
-------	------------

## Norm for sosialhjelp 2016

### Sakens bakgrunn

I forbindelse med kommunestyrevedtak av 18.02.15, ble det forutsatt at norm for økonomisk sosialhjelp legges frem som egen sak hvert år i forbindelse med budsjettarbeidet for det kommende år.

Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen trådte i kraft 1. januar 2010. Regelen om økonomisk stønad til livsopphold er videreført med samme innhold som i den gamle sosialtjenesteloven. Nytt rundskriv av 22.06.12 er utarbeidet og gjeldende (H35/2012) (H35/2015).

Nye veiledende satser for 2016 er ikke publisert, men erfaringsvis publiseres disse mot slutten av desember hvert år når en vet hva konsumprisvekst i nasjonalbudsjettet for kommende år blir. For 2015 var veksten på 2,1 prosent.

De veiledende retningslinjene erstatter ikke NAV's rett og plikt til å utøve skjønn ved vurdering av søknader om økonomisk sosialhjelp. Videre står den enkelte kommune i utgangspunktet fritt til å fastsette nivået på sine sosialhjelpsytelser. Det forutsettes imidlertid at stønaden som gis sikrer søkeren et forsvarlig livsopphold.

Økonomisk stønad etter Lov om sosiale tjenester i NAV er en skjønnsmessig ytelse, jfr. Lovens §§ 18 og 19. NAV har både rett og plikt til å utøve skjønn når den vurderer om det skal ytes stønad og ved utmåling av stønad. Satsene må derfor betraktes som et veiledende utgangspunkt for det skjønn som skal utøves.

Formålsbestemmelsen i Lov om sosiale tjenester i NAV sier følgende:

- Formålet med loven er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, herunder at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet.

- Loven skal bidra til at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.
- Loven skal bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer.

De veiledende statlige satsene er supplert med mer detaljerte inndelinger slik at vi får en hensiktsmessig struktur på de lokale normene. Det har vist seg hensiktsmessig å operere med korttidsnorm/nødhjelp, og egen norm for hjemmeboende/hybelboende ungdom. Dette er de senere årene regulert opp med de samme prosentsatsene som for de veiledende normene fra staten.

NAV Saltdal har fokus på barns situasjon ved kartlegging og vurdering av økonomisk stønad til søkere med ansvar for barn.

**Saltdal kommunes veiledende retningslinjer/norm for økonomisk hjelp til livsopphold, etter Lov om sosiale tjenester i NAV gjeldende fra 01.03.15:**

<b>Langtidssats</b>	<b>Pr. dag</b>	<b>Pr. mnd.</b>
Enslig	190,-	5700,-
Ektepar	317,-	9500,-
Samboende – en person	158,-	4750,-
Barn 0-5 år	73,-	2200,-
Barn 6-10 år	97,-	2900,-
Barn 11-17 år	123,-	3700,-
Hjemmeboende over 18 år	119,-	3557,-

<b>Korttidssats</b>	<b>Pr. dag</b>	<b>Pr. mnd.</b>
Enslig	128,-	3836,-
Ektepar	239,-	7155,-
Samboende – en person	119,-	3578,-
Barn 0-5 år	57,-	1721,-
Barn 6-10 år	78,-	2326,-
Barn 11-17 år	97,-	2907,-
Hjemmeboende over 18 år	94,-	2828,-

Samvær med barn regnes som følger; dagsats \* aldersgruppe \* antall samværsdager.

Nødhjelp kr. 75,- pr dag for enslig.

De veiledende retningslinjene omfatter utgifter til det løpende daglige livsoppholdet, mat og drikke, klær og sko, husholdningsartikler og hygiene m.m. medier og kommunikasjon, fritidsaktiviteter, fritidsutstyr til barn og transport (bruk av offentlig kommunikasjon i forbindelse med daglige gjøremål) inngår også, jfr. Rundskriv H-35/2012 pkt. 4.18.2.34-40.

Boutgifter, strøm og oppvarming, bolig- og innboforsikring, samt innbo og utstyr inngår i kjerneområdet for livsopphold, mer er ikke inkludert i beregningsgrunnlaget for de veiledende retningslinjene. Dette er forhold som vurderes særskilt.

Utgifter som i rundskriv H35-2012 er definert som spesielle utgifter er ikke inkludert i utregningsgrunnlaget for veiledende retningslinjer. Dette gjelder utgifter ved høgtids- og

merkedager, fritidsutstyr, barnepass, utgifter ved samvær med barn, lege, psykolog, legemidler, tannbehandling, syns -og hørselshjelpemidler, vedlikehold av egen bolig, bilhold, gjeld og ellers særlige behov. Dette er utgifter som avhengig av den konkrete situasjon kan være en del av livsoppholdet, og i de tilfeller skal inngå i grunnlaget for utmåling av stønad.

### **Vurdering**

Det er saksbehandlers vurdering at de statlige satsene med de lokale tilleggssatsene danner en hensiktsmessig økonomisk ramme rundt forvaltningen av Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.

Hovedprinsippet for behandling av søknad om økonomisk stønad er at det skal foretas konkrete og individuelle vurderinger av hjelpebehov, stønadsbeløp og stønadsform. NAV-kontoret har både rett og plikt til å foreta skjønnsmessige vurderinger i hver enkelt sak. I alle vurderinger skal det legges vekt på å fremme lovens formålsbestemmelse på best mulig måte. Vurderingene skal gjøres innenfor rammen av gjeldende lov – og forskriftsbestemmelser, og så langt som mulig foretas i samarbeid med tjenestemottaker.

Forholdet til andre statlige ytelser er også av betydning for vurdering av størrelsen på sosialhjelpssatsen. Det bør være et hensiktsmessig forhold slik at individets basisbehov ivaretas, samtidig som ytelsen motiverer til arbeid og aktivitet.

### **Rådmannens innstilling**

Saltdal kommune benytter de statlige veiledende retningslinjene for utmåling av økonomisk stønad til livsopphold. Dagens satser reguleres i tråd med de statlige normene når disse er klar med virkning fra 1.1.2016. Indeksregulering er klar i slutten av desember hvert år.

Satser for økonomisk sosialhjelp legges frem som egen sak hvert år i forbindelse med budsjettarbeidet for det kommende år.



## Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg for Helse og omsorg	7/2015	09.12.2015

Sign.	Eksp. til:
-------	------------

## Egenandel for Pleie- Rehabilitering og omsorgstjenester 2016

### Foreliggende dokumenter:

Forskrift om egenandel for kommunale helse og omsorgstjenester  
Helse og omsorgsloven  
Forskrift om lov om sosiale tjenetjenester m.v

### Sakens bakgrunn

Konsumprisindeks for oktober 2015

### Vurdering

Egenandel for kommunale helse –og omsorgstjenester i og utenfor institusjon er regulert av Forskrift om egenandel for kommunale helse -og omsorgstjenester. For langtidsopphold betales 75%av inntekt fra Folketrygden (NAV) og 85% av annen inntekt over 60 døgn. Egenandelen for korttidsopphold i 2015: 147,- Jfr forskriftenes §4. Egenandel for dag – og nattopphold i 2015: 77,- pr dag eller natt, jfr forskriftenes § 4  
Betalingssatsene for praktisk bistand (Hjemmehjelp) fastsettes ut fra Forskrift om egenandel for kommunale helse – og omsorgstjenester.

Konsumprisindeksen fra oktober 2014 til oktober 2015 er 3%

### Rådmannens innstilling

1. Betalingssatser for opphold på Saltdal sykehjem fastsettes ut fra «Forskrift om egenandel for kommunale helse –og omsorgstjenester»

2. Betalingssatser for praktisk bistand (hjemmehjelp) fastsettes ut fra «Forskrift om egenandel for kommunale helse –og omsorgstjenester» og økes ut fra konsumprisindeksen pr oktober 15, med virkning fra 1. januar 2016. Det tas hensyn til betalingsvedtak ved inntil 2G. Ved beregning av nye satser, foretas avrunding oppover til nærmeste hele krone.

3. Leie av trygghetsalarmer økes ut fra konsumprisindeksen pr oktober 15, med virkning fra 1. januar 2016. Ved beregning av nye satser, foretas avrundning oppover til nærmeste hele krone.

4. Andre betalingssetser for pleie og omsorgstjenester som vaktmestertjenester, vask av tøy etc, hvor det ikke ligger spesielle begrensninger i Forskrift til lov om sosiale tjenester m.v., økes ut fra konsumprisindeksen pr oktober 2015, med virkning fra 1. januar 2016. Ved beregning av nye satser, foretas avrundning oppover til nærmeste hele krone.

5. Priser på salg av mat fra Saltdal sentralkjøkken økes ut fra konsumprisindeksen pr oktober - 15, med virkning fra 1. januar 2016. Ved beregning av nye satser, foretas avrundning oppover til nærmeste hele krone.

6. Husleien i omsorgsboliger økes ut fra konsumprisindeksen pr oktober 2015, med virkning fra 1. januar 2016. Ved beregning av nye satser, foretas avrundning oppover til nærmeste hele krone.

7. Omsorgslønn justeres ut fra timelønn for hjelpepleiere jfr sak 43/12 i levekårsutvalget.

#### **De nye satsene for 2016 blir som følger:**

##### Salg av diverse måltider

1/1 porsjon middag med dessert	kr 83,	Uten dessert	72,-
½ porsjon middag med dessert	kr 58,-	Uten dessert	47,-

##### Leie/vedlikehold av trygghetsalarmer

Leie av trygghetsalarm inkludert utrykning	kr 106,-
Private alarmer	kr 85,-

##### Betalingssetser omsorgslønn ut fra årslønn fagarbeider kr 381900 ,- tilsvarende 206,88 pr time

1/1 Omsorgslønn	(58 timer)	kr 11999,-
¾ Omsorgslønn	(43,5 timer)	kr 8999,-
1/2 Omsorgslønn	(29 timer)	kr 5999,5-
1/4 Omsorgslønn	(14,5 timer)	kr 2999,76-

##### Egenandel hjemmetjenester

Inntil 2G skjermingsregler)	Kr 186,- /time ( Maksimalsats jfr gjeldende
2-3G	Kr 61,- /time laveste timesats (maksbeløp pr mnd 186,-)
3-4G	kr 103,- (maksbeløp pr mnd 904,-)
Over 4G	Kr 160,- (maksbeløp pr mnd 1648,-)
	Kr 215,- (maksbeløp pr mnd 2158)

##### Fellesutgifter:

Osvegen 54, Heimly, Saltnes, Fløyveien 12,14,18,24, 26,51	Kr 463,-
---	----------

##### Husleie/energiutgifter kommunale boliger:

<i>Sted</i>	<i>Husleie</i>	<i>Strøm</i>
Heimly	5300,-	948,-
Avlastningsrom Heimly	3156,-	948,-



Osvegen	5706,-/6345,-	1082,-
Fløyveien 12	6190,-	1082,-
Fløyveien 14,16,18,20,24,26,51	5735,-	1082,-
Delt leilighet	3156,-	1082,-



## Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg for Helse og omsorg	8/2015	09.12.2015

Sign.	Eksp. til:
-------	------------

## Anmodning om bosetting av flyktninger for 2016 og 2017

### Foreliggende dokumenter:

Brev fra IMDI av 23.11.15

### Sakens bakgrunn

Flyktningkrisen og det store antallet asylsøkere som ankommer Norge, medfører økt behov for bosetting av flyktninger generelt og enslige barn og unge flyktninger spesielt. Derfor må det bosettes langt flere flyktninger enn det antallet lmdi tidligere har anmodet kommunene om. På bakgrunn av det økte behovet for bosettingsplasser, ber lmdi og Fylkesmannen i Nordland Saltdal kommune om å ta imot 40 flyktninger i 2016 og minst 45 flyktninger i 2017. I tillegg går lmdi og Fylkesmannen i Nordland ut med en anmodning til alle bosettingskommuner om også å bosette enslige mindreårige.

Saltdal kommunestyre har tidligere vedtatt at Saltdal kommune skal bosette 20 flyktninger i pr år i 2015 og 2016. I tillegg kommer familiegjenforeninger.

### Vurdering

#### Flyktningssituasjonen i Saltdal pr d.d.

Innenfor en 5-årsperiode har vi nå 74 personer som vi får integreringstilskudd for. Kommunen har oppfylt vedtaket for 2015 og bosatt 20 personer. I tillegg har vi fått 11 familiegjenforeninger. Vi har altså bosatt/mottatt 31 flyktninger i 2015. De største nasjonale gruppene i Saltdal er somaliere og eritreere.

#### Boligmarkedet

Boligmarkedet er som tidligere vanskelig i Saltdal. Vi må ut på det private marked, og her presses prisene høyt slik at mange av flyktningene må ha supplerende sosialhjelp for å klare boligkostnadene. I tillegg er det nå svært få flyktninger som flytter til andre kommuner. Dette gjør at vi får liten sirkulasjon i de boligene vi benytter. Vi har behov for et visst antall boenheter som er øremerket for flyktninger.

#### Bemanning ved flyktningstjenesten

100 % flyktningkonsulent  
100% miljøarbeider  
100% programrådgiver  
60% helsesøsterstilling

Økt bosetting vil kreve flere personer å følge opp, arbeidsmengden for ansatte ved flyktningtjenesten vil øke. Dette vil gi seg utslag i at en trenger flere ansatte for å håndtere dette. Vi ser for oss at med en økning på bosatte med 100% vil bemanningssituasjonen måtte økes med 50% programrådgiver og 50% miljøarbeider. I tillegg må helsesøsterstillingen økes til 100%.

#### Utgifter ved bosetting av 20 flere flyktninger enn tidligere vedtatt:

Lønnsutgifter	900.000,-
Introlønn	1.300.000,-
Skole	500.000,-
Livsopphold	700.000,-
Andre kostnader	600.000,-
Totale utgifter	4.000.000,-

Dette er stipulerte tall da man ikke vet på forhånd hvem som blir bosatt. Barn, voksen, introelever etc.

Da det går frem at inntekten vil være klart høyere enn utgiftene vil det ikke medføre noen økonomisk risiko ved økt bosetting.

Å bosette flere flyktninger medfører økning i integreringstilskuddet.

Mottak av 40 personer vil gi en inntekt på ca. åtte millioner. Mottak av 30 personer vil gi en inntekt på ca. seks millioner og mottak av 20 personer en inntekt på ca fire millioner. Denne inntekten kommer i tillegg til det øvrige tilskuddet som vi får for de som allerede er bosatt. Pr. i dag får vi tilskudd for 74 personer. Tilskuddet er høyest det første bosettingsåret, og reduseres for hvert av de neste fire.

Flyktningetjenesten har i alle år gått med overskudd. Integreringstilskuddet dekker alt som har med drift av flyktningetjenesten. Eksempelvis livsopphold og introduksjonslønn til flyktningene, lønn til de ansatte ved flyktningetjenesten, lønn til 50% saksbehandler Nav og lønn til flyktningehelsesøster.

#### Barneskole

Fra barneskolen meldes det om god kapasitet med hensyn til lærerressurser, men de fysiske forhold når det gjelder tilgang på lokaler er vanskelig pr d.d.

#### Ungdomsskole

Skolen er positiv til å motta flere fremmedspråklige, men de har behov for å få tilført ekstra midler for å kunne gi et godt tilbud.

#### Røklund voksenopplæring

Røklund VO melder om utfordringer i forhold til lokaler, samt at det er vanskelig å rekruttere kvalifiserte lærere.

#### **Rådmannens innstilling**

Med bakgrunn i anmodning fra IMDI og Fylkesmannen vedtar Saltdal kommune å bosette 30 flyktninger pr år i 2016 og 2017. Familiegjenforening kommer i tillegg.

Når det gjelder mottak av enslige mindreårige har ikke Saltdal kommune pr d.d. kapasitet til å imøtekomme denne anmodningen.

Økt integreringstilskudd blir brukt til å øke ressursen til dette arbeidet.